

راهکار لیگ های معتبر دنیا برای حمایت از تیم های سقوط کرده

بقا به کمک چتر نجات

علیرضا
وقایی نیا

اگر نگاهی به دسته های پایین تر لیگ های معتبر اروپایی بیندازید، نام های آشنایی مانند هامبورگ، کاریزسلاترن، بلکبرن، ساراگوسا و... را مشاهده می کنید. تیم هایی که زمانی در لیگ های برتر کشورشان حضور داشتند، اما طعم سقوط را چشیده اند و گاهی حتی تا سال ها هم مجبورند در دسته های پایین تر باقی بمانند. اما نکته مهم اینجاست که برخلاف وضع رایج در فوتبال کشورمان، هیچ کدام از این باشگاه ها پس از سقوط به دسته های پایین تر منحل و از اساس نابود نمی شوند. دو عامل در این اتفاق نقش اساسی دارد؛ اول اینکه برخلاف فوتبال ما که حتی تیم های لیگ برتری آن هم درآمد چندانی از حضور در این مسابقات ندارند، تیم های حاضر در دسته های پایین تر لیگ های معتبر دنیا از حضور در آن تورنمنت ها درآمد کسب می کنند. بخش دوم که موضوع این گزارش است اما به سازوکارهایی برمی گردد که برای حمایت از تیم های سقوط کرده در لیگ های معتبر دنیا وجود دارد. سازوکاری به نام «چتر نجات» که به این تیم ها امکان می دهد بحران سقوط را پشت سر بگذارند.

انگلیس، مبدأ طرح نجات بخش

فوتبال باشگاهی انگلیس اولین جایی بود که طرح چتر نجات در آن اجرا شد. همه تیم های شرکت کننده در لیگ برتر انگلستان در پایان هر فصل مبلغی پایه را دریافت می کنند. این مبلغ بسته به جایگاه نهایی یک باشگاه در جدول لیگ برتر در پایان فصل افزایش می یابد. همچنین، باشگاه های لیگ برتر بخش مشترکی از درآمد حاصل از فروش حق پخش بازی های این رقابت ها را دریافت می کنند. حالا در فرایند چتر نجات، تیم هایی که از لیگ برتر سقوط می کنند، تا سه سال پس از سقوطشان می توانند همچنان بخشی از این درآمد را داشته باشند. باشگاه های سقوط کرده ۵۵ درصد از سهم مساوی از درآمد حق پخش داده شده به لیگ برتری ها را در سال اول پس از سقوط، ۴۵ درصد در سال بعد و ۲۰ درصد در سال سوم دریافت خواهند کرد. به عنوان مثال هرکدام از تیم های برنلی، هال سیتی و کویینز پارک رنجرز که در فصل ۱۵-۲۰۱۴ از لیگ برتر سقوط کردند، در چند سال بعد از سقوط ۶۴ میلیون پوند از این طریق درآمد داشته اند. علاوه بر این، بخشی از درآمدهای لیگ برتر فوتبال انگلیس در قالب طرح هم بستگی، به توسعه تیم های حاضر در دسته های پایین تر اختصاص پیدا می کند. همه باشگاه های حاضر در چمپیونشیپ سالانه ۲,۳ میلیون پوند از این محل دریافت می کنند. این طرح حتی لیگ های پایین تر را هم شامل می شود و باشگاه های لیگ یک فصلی ۳۶۰ هزار پوند و باشگاه های لیگ دو ۲۴۰ هزار پوند برای آن دریافتی دارند.

حمایت هایی برای عبور از بحران

لالیگای اسپانیا نیز ۳,۵ درصد از درآمدهای حاصل از حق پخشش را به پرداخت چتر نجات اختصاص داده است و براساس معیارهای مختلف از جمله درآمد پخش گذشته و تعداد فصول حضور باشگاه مدنظر در سطح اول باشگاهی، این مبالغ بین باشگاه های سقوط کرده توزیع می شود. جالب اینجاست که تا سال ۲۰۱۴-۲۰۱۵، باشگاه هایی که به سطح اول بازمی گردند، باید مبالغ لیگ را پس می دادند و رقابت با همتایان ردیف اول و حفظ جایگاهشان در میان برکت های برتر را برای آن ها سخت تر می کرد. در آلمان با وجود نداشتن طرح پرداخت اختصاصی چتر نجات، بوندس لیگا یک سیستم اصلی را به عنوان بخشی از مدل جدید اشتراک درآمد پخش طراحی کرده است که سهم بیشتری را برای حمایت از باشگاه های سقوط کرده

در ایتالیا و فرانسه چه می کنند؟

در مقابل، طرح های پرداخت چتر نجات در ایتالیا و فرانسه به عنوان نسبتی از کل درآمد پخش لیگ محاسبه نمی شود،

بلکه مبالغ ثابتی است که براساس تعداد فصول سپری شده در لیگ برتر به باشگاه ها تخصیص داده می شود. سری آ ایتالیا مدام اندازه صندوق حمایتی اش را افزایش و به باشگاه های سقوط کرده اش اجازه می دهد هر کدام به طور متوسط ۲۰ میلیون یورو در هر فصل دریافت کنند. لیگ فرانسه که جدیدترین سازوکار نصب شده و همچنین محدودترین سازوکار آن از نظر حمایت مالی است، در دو سال مبلغ ثابتی (۲ میلیون یورو در سال اول و سپس یک میلیون یورو برای سال دوم پس از سقوط) و مبلغ متغیری براساس تعداد فصول پیاپی که تیم سقوط کرده در بازه زمانی ۱۰ ساله در لیگ برتر فوتبال فرانسه حضور داشته است، به آن باشگاه پرداخت می کند. برای نمونه، در فصل ۱۸-۲۰۱۷ در فوتبال باشگاهی فرانسه به طور میانگین ۴,۹ میلیون یورو به باشگاه های سقوط کرده پرداخت شده است.

